

คุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
THE STUDENTS' QUALITY OF LIFE IN POLICE NURSING COLLEGE

ปรียพร วิศาลบุรณ์¹

วัลภา บูรณ์กลัศ²

Preeyaporn Visalboon

Walapa Booranaklas

¹อาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

Nursing Instructor, Police Nursing College, PathumWan, Bangkok, 10330, Thailand

²อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาเขตวัชรพล มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ปทุมธานี 12150

Nursing Instructor, Faculty of Nursing, Western University Watcharapol Campus, Pathum Thani, 12150, Thailand

¹Corresponding author E-mail: preeyaporn@nursepolice.go.th

Received: April 21, 2022

Revised: June 20, 2022

Accepted: June 26, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ และเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลตำรวจจำแนกตามชั้นปี ตัวอย่าง คือ นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 1 - 4 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 235 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ชุดย่อฉบับภาษาไทย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .82 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาลตำรวจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 3.53, SD = .56$) นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตสูงสุด และมากกว่าชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 มากกว่าชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 มากกว่า ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 มากกว่า ชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่คุณภาพชีวิตด้านจิตใจและคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธ์ทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 - 4 ไม่มีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิต, นักศึกษาพยาบาล, วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

Abstract

The purpose of this research was to study the quality of life of police nursing students and compare the quality of life of police nursing students classified by school year. The sample group was 235 police nursing students in the 1st year to the 4th year, who were enrolled in the academic year 2020. The research instrument was the World Health Organization Quality of Life (WHOQOL)

questionnaire (Thai brief version). The reliability was .82. The statistics for analyzing the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, one-way Analysis Of Variance (ANOVA), and Scheffe's comparison.

The research found that the average scores of police nursing students' life quality were at a high level ($M = 3.53$, $SD = .56$). The 4th-year nursing students had the highest average scores and higher than 3rd-year and 1st-year nursing students, with a statistical significance at a level of .05. Moreover, the physical quality of life of the 4th-year nursing students was higher than the 3rd-year police nursing students, with a statistical significance at a level of .05. For the environmental quality of life, it was found that the 4th-year police nursing students had a significantly higher score than the 3rd-year and the 1st-year nursing student with statistical significance at a level of .05 and the 2nd-year nursing students also had a significantly higher score than the 1st-year nursing students with statistical significance at a level of .05. However, there was no statistically significant difference between the psychological quality of life and the social quality of life among the 1st to 4th-year nursing students.

Keywords: quality of life, nursing students, Police Nursing College

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาชีวิตบุคคลและสังคมให้มีคุณภาพ มีความเจริญงอกงาม และเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ สถาบันการศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้เรียนที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตามศักยภาพและความสามารถของผู้เรียน (Sinpeng, 2010) การเรียนการสอนทางการพยาบาล จัดตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการศึกษาของสภาการพยาบาล ซึ่งการเรียนจะมีความเฉพาะทางทั้งเนื้อหาในภาคทฤษฎีและการปฏิบัติการพยาบาลในห้องปฏิบัติการและสถานการณ์จริงบนหอผู้ป่วย ทำให้นักศึกษาพยาบาลเกิดภาวะเครียดที่ส่งผลต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิต จากการศึกษาของ Bhoosahas and Panurat (2016) พบว่า นักศึกษาพยาบาลตำรวจมีความเครียดโดยเฉลี่ยเท่ากับ 18.58 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน และด้วยธรรมชาติของนักศึกษาพยาบาลตำรวจที่มาจากภูมิภาคนานาชาติหลากหลาย โดยมาจากทุกภูมิภาคในประเทศไทย เช่นเดียวกับนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลหรือคณะพยาบาลต่าง ๆ แต่มีความแตกต่างจากที่

อื่น ๆ ตรงที่ต้องมาอยู่หอพักตลอดระยะเวลาที่ศึกษาทำให้ห่างไกลจากผู้ปกครอง ต้องปรับตัวในการดำเนินชีวิตและการใช้ชีวิตภายในหอพัก ซึ่งนักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการคิดวางแผนการใช้ชีวิตในหอพักที่มีกฎระเบียบตามแบบทหาร-ตำรวจมาก่อน จึงต้องใช้ระยะเวลาในการปรับตัวเข้าหากัน บางคนปรับตัวไม่ได้ รู้สึกอยู่แล้วไม่มีความสุข หรือมุมมองคุณภาพชีวิตเปลี่ยนไปก็ลาออกกลางคัน ในขณะที่บางคนปรับตัวได้เร็ว จะมีความมุ่งมั่นในการเรียนและการใช้ชีวิตเพื่อให้ตนเองสำเร็จการศึกษา ตรงตามความคาดหวังของตนเองและ/หรือครอบครัว

วิทยาลัยพยาบาลตำรวจให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิต ความคิด ความรู้สึก ความพึงพอใจ และความต้องการของนักศึกษาพยาบาลตำรวจในช่วงระหว่างที่ศึกษาอยู่เพื่อให้นักศึกษามีความสุขในการใช้ชีวิตในรั้วของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ซึ่งจะส่งผลให้มีความสุขในการเรียนรู้ สามารถปรับตัว ข้ามผ่านความยากลำบากในการเรียนพยาบาลได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

คุณภาพชีวิตตามนิยามขององค์การอนามัยโลก หมายถึง การรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับ

ตำแหน่งหรือสถานะของชีวิตในบริบททางวัฒนธรรมและระบบค่านิยมที่พวกเขาอาศัยอยู่ และมีความเกี่ยวข้องกับเป้าหมาย ความคาดหวัง มาตรฐาน และข้อควรกังวลหรือเงื่อนไข (World Health Organization, 2012) ซึ่งครอบคลุมด้านร่างกาย จิตใจ สัมพันธภาพทางสังคม และสิ่งแวดล้อม (Mahatnirunkul, Tuntipivatanakul, & Pumpisanchai, 1998) ที่ผ่านมหาวิทยาลัยพยาบาลตำรวจยังไม่มีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนาสถาบันการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาลให้ทัดเทียมสถาบันการศึกษาพยาบาลอื่น ๆ และสถาบันการศึกษาทางการพยาบาลได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาลเป็นจำนวนมาก (Kingkaew & Boonmark, 2018; Phuangsriken et al., 2020; Tongkawang, 2017) ซึ่งข้อมูลส่วนนี้มีความสำคัญอย่างมากในการผลักดันและพัฒนาการศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ สู่การเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ดีและมีคุณภาพ และในปีการศึกษา 2566 เป็นปีที่วิทยาลัยพยาบาลตำรวจมีการปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ โดยนำแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ด้วยหวังว่าผลการวิจัยที่ได้จะมาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ และเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน หรือโครงการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้นักศึกษาพยาบาลให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สัมพันธภาพทางสังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นพยาบาลวิชาชีพที่สมบูรณ์ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์วิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ

2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาลตำรวจแต่ละชั้นปีในภาพรวมและด้านร่างกาย จิตใจ สัมพันธภาพทางสังคม และสิ่งแวดล้อม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา

ประชากร คือ นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 1 - 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 275 คน

ตัวอย่าง คือ นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 1 - 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 235 ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลากแบ่งเป็นชั้นปีละประมาณร้อยละ 80 โดยมีชั้นปีที่ 1 - 4 จำนวน 58, 68, 50 และ 59 คน ตามลำดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา รายรับที่ได้รับจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองโดยเฉลี่ยต่อเดือน รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง และสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง

ส่วนที่ 2 แบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ชุดย่อฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) มี 26 ตัวชี้วัด (Mahatnirunkul, Tuntipivatanakul, & Pumpisanchai, 1998) ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านสุขภาพกาย ด้านสุขภาพจิต ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อคำถามบางส่วนให้เหมาะสมกับบริบทของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ แบบวัดคุณภาพชีวิตทั้งหมดมี 25 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีทั้งข้อความด้านบวกและด้านลบ โดยข้อความด้านบวก มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) เล็กน้อย (2) และไม่เลย (1) ส่วนข้อความด้านลบ กลับขั้วการให้คะแนนก่อน การแปลผลคะแนนคุณภาพชีวิตใช้เป็นค่าเฉลี่ย 5 ระดับ คือ 1 - 1.50

คะแนนหมายถึง น้อยที่สุด 1.51 – 2.50 คะแนน หมายถึง น้อย 2.51 – 3.50 คะแนน หมายถึง ปานกลาง 3.51 – 4.50 คะแนน หมายถึง มาก และ 4.51 – 5.00 คะแนน หมายถึง มากที่สุด (Wongratana, 2010) และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ได้ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาภายหลัง การปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เท่ากับ 1.00 และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษา พยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 1 - 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ชั้นปีละ 10 คน รวมจำนวน 40 คน ได้ค่าความ เชื่อมั่นเท่ากับ .82

การพิทักษ์สิทธิ์ การวิจัยนี้ผ่านการรับรอง จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย ในมนุษย์ โรงพยาบาลตำรวจ เลขที่หนังสือรับรอง จว 35/ 2564 ลงวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2564 ผู้วิจัยได้อธิบายวัตถุประสงค์การวิจัยและประโยชน์ ในการเข้าร่วมวิจัยให้ตัวอย่างทราบ พร้อมทั้ง อธิบายขั้นตอนการวิจัยและให้ตัวอย่างที่ สมัครใจลงนามยินยอมก่อนเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่ง ตัวอย่างสามารถปฏิเสธที่จะไม่เข้าร่วม การวิจัยได้โดยไม่มีผลกระทบต่อการศึกษา ข้อมูล ครั้งนี้จะนำเสนอในภาพรวม ไม่มีการเปิดเผย ชื่อ-นามสกุล หรืออย่างไรที่จะส่งผลกระทบต่อ ตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือ ขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัยถึงผู้บังคับการวิทยาลัย พยาบาลตำรวจ และดำเนินการเก็บข้อมูลด้วย ตนเอง โดยแจกแบบสอบถามแก่นักศึกษา พยาบาลตำรวจ ปีการศึกษา 2563 ทีละชั้นปี จนครบ 4 ชั้นปี ตามจำนวนที่กำหนดไว้ในแต่ละ ชั้นปี ตัวอย่างใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม คนละประมาณ 30 นาที ภายหลังได้รับ แบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยทำการตรวจสอบ ความสมบูรณ์ของข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ 1) ข้อมูลทั่วไปใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และ

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) คุณภาพชีวิตใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 3) เปรียบเทียบ ความแตกต่างของคุณภาพชีวิตในนักศึกษา พยาบาลตำรวจแต่ละชั้นปี ด้วยการวิเคราะห์ความ แปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) และ การเปรียบเทียบแบบรายคู่ด้วยวิธี Scheffé

ผลการวิจัย

ตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้น ปีที่ 1 - 4 ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 235 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 96.60 มีอายุ 20 - 22 ปี ร้อยละ 68.90 รองลงมา คือ อายุ 17 - 19 ปี ร้อยละ 17.90 นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 2 มีจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 28.90 ของนักศึกษา พยาบาลตำรวจตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาคือ นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 25.10 นักศึกษาพยาบาลตำรวจส่วนใหญ่มีรายรับจาก บิตามารดาหรือผู้ปกครอง โดยเฉลี่ยเดือนละ 3,000 - 4,000 บาท ร้อยละ 31.50 ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 - 30,000 บาท ร้อยละ 40.40 บิตามารดาหรือผู้ปกครองมีอาชีพ รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 59.60 และมีสถานภาพสมรส คือ อยู่ร่วมกัน ร้อยละ 79.60

คุณภาพชีวิตโดยรวมของนักศึกษา พยาบาลตำรวจอยู่ในระดับมาก ($M = 3.53, SD = .56$) นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 เป็นชั้นปี ที่มีคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 3.68, SD = .55$) และสูงกว่านักศึกษาพยาบาล ตำรวจ ชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 รองลงมา คือ นักศึกษา พยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 2 มีคุณภาพชีวิตโดยรวม อยู่ในระดับมากเช่นกัน ($M = 3.60, SD = .53$) ส่วนนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 1 มีคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.45, SD = .64$) และนักศึกษาพยาบาล ตำรวจ ชั้นปีที่ 3 มีคุณภาพชีวิตโดยรวมน้อยที่สุด คือ นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 3 ($M = 3.37, SD = .45$) การพิจารณารายละเอียดในรายด้านนั้น พบว่า

1. ด้านร่างกาย นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 มีคุณภาพชีวิตด้านร่างกายสูงกว่าทุกชั้นปี และอยู่ในระดับมาก ($M = 3.53, SD = .57$) รองลงมา คือ ชั้นปีที่ 2 อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.38, SD = .56$) ส่วนชั้นปีที่ 3 มีคุณภาพชีวิตด้านร่างกายน้อยที่สุดและอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.18, SD = .44$)

2. ด้านจิตใจ นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 2 มีคุณภาพชีวิตด้านจิตใจสูงกว่าทุกชั้นปีและอยู่ในระดับมาก ($M = 3.67, SD = .64$) รองลงมา คือ ชั้นปีที่ 4 อยู่ในระดับมาก ($M = 3.66, SD = .54$) ส่วนชั้นปีที่ 3 มีคุณภาพชีวิตด้านจิตใจน้อยที่สุด และอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.44, SD = .46$)

3. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 มีคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมสูงกว่าทุกชั้นปีและอยู่ในระดับมาก ($M = 3.89, SD = .61$) รองลงมา คือ ชั้นปีที่ 1 อยู่ในระดับมาก ($M = 3.82, SD = .68$) ส่วนชั้นปีที่ 3 มีคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมน้อยที่สุดและอยู่ในระดับมาก ($M = 3.77, SD = .57$)

4. ด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 มีคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจสูงกว่าทุกชั้นปีและอยู่ในระดับมาก ($M = 3.79, SD = .67$) รองลงมา คือ ชั้นปีที่ 2 อยู่ในระดับมาก ($M = 3.63, SD = .60$) ส่วนชั้นปีที่ 1 มีคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจน้อยที่สุดและอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.24, SD = .77$)

ผลการวิเคราะห์โดยรวมและรายด้าน ดังแสดงในตาราง 1

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของ ค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิต พบว่า นักศึกษาพยาบาล

ตำรวจ ชั้นปีที่ 1 - 4 ปีการศึกษา 2563 มีคุณภาพชีวิตโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 3.659, p = .013$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คุณภาพชีวิตด้านที่มีความแตกต่างกันในแต่ละชั้นปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ ด้านร่างกายและด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ($F = 3.900, p = .010$; $F = 8.712, p = .000$) ส่วนคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาลตำรวจด้านที่ไม่มีความแตกต่างกัน คือ ด้านจิตใจ และด้านสัมพันธภาพทางสังคม ($p > .05$)

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 1 - 4 เป็นรายด้านรวม ด้านร่างกายและด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ พบว่า นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตโดยรวมสูงกว่านักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 3 และ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($MD = .23$ และ $.31$) และในด้านร่างกายพบว่า นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านร่างกายสูงกว่านักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($MD = .35$) แต่เพียงคู่เดียวเท่านั้น และด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจพบว่า นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจสูงกว่านักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 1 และ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($MD = .54$ และ $.48$) และนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ สูงกว่านักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($MD = .39$) ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 1 คุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 1 - 4 ปีการศึกษา 2563 (n = 235)

คุณภาพชีวิตของนักศึกษา พยาบาลตำรวจ	ชั้นปีที่ 1 (n=58)		ชั้นปีที่ 2 (n=68)		ชั้นปีที่ 3 (n=50)		ชั้นปีที่ 4 (n=59)		F	p
	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD		
ด้านร่างกาย	3.34	.55	3.38	.56	3.18	.44	3.53	.57	3.900	.010
ด้านจิตใจ	3.59	.77	3.67	.64	3.44	.46	3.66	.54	1.399	.244
ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	3.82	.68	3.80	.56	3.77	.57	3.89	.61	.439	.725
ด้านสิ่งแวดล้อมภายใน วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ	3.24	.77	3.63	.60	3.30	.63	3.79	.67	8.712	.000
โดยรวม	3.45	.64	3.60	.53	3.37	.45	3.68	.55	3.659	.013

ตาราง 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาลตำรวจเป็นรายชั้นปี (n = 235)

ชั้นปี	คุณภาพชีวิตโดยรวม (Mean Difference: MD)									
	M	ชั้นปี 1		ชั้นปี 2		ชั้นปี 3		ชั้นปี 4		
1	3.45			.15		-.08		.23*		
2	3.60					-.23		.08		
3	3.37							.31*		
4	3.68									
ชั้นปี	ด้านร่างกาย (MD)					ด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ (MD)				
	M	ชั้นปี 1	ชั้นปี 2	ชั้นปี 3	ชั้นปี 4	M	ชั้นปี 1	ชั้นปี 2	ชั้นปี 3	ชั้นปี 4
1	3.34		.04	-.17	.18	3.24		.39*	.06	.54*
2	3.38			-.21	.14	3.63			-.33	.16
3	3.18				.35*	3.30				.48*
4	3.53					3.79				

*p < .05

การอภิปรายผลการวิจัย

คุณภาพชีวิตโดยรวมของนักศึกษาพยาบาลตำรวจอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 เป็นชั้นปีที่มีคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับมากและสูงกว่าชั้นปีที่ 2, 1 และ 3 ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 มีการฝึกภาคปฏิบัติในภาคการศึกษาแรกเท่านั้น ทำให้มีเวลาพักผ่อนมากกว่าชั้นปีอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังมีความเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น สามารถปรับตัวกับสภาพแวดล้อมได้ดีขึ้น ทำให้คุณภาพชีวิตด้านร่างกายดีกว่าชั้นปีอื่น ๆ ขณะที่นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 และ 3 มีการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและ

ปฏิบัติทั้งสองภาคการศึกษาอย่างเข้มข้น ซึ่งการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละวิชา โดยเฉพาะในชั้นปีที่ 3 จะใช้ระยะเวลายาวนานด้วยมีวิชาที่ต้องฝึกปฏิบัติการพยาบาลมากที่สุด จึงอาจส่งผลให้ร่างกายเกิดความเหนื่อยล้าจากการพักผ่อนไม่เพียงพอ เกิดความเครียดและเกิดความวิตกกังวลในฝึกภาคปฏิบัติ ในขณะที่ นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 มีการเรียนภาคทฤษฎีจำนวนมาก ได้เดินทางไปเรียนนอกสถานที่และมีกิจกรรมเสริมนอกหลักสูตรมากกว่าชั้นปีอื่น ๆ จึงทำให้การพักผ่อนไม่เพียงพอ แต่ก็ยังมีคุณภาพชีวิตโดยรวมมากกว่าชั้นปีที่ 3 สอดคล้องกับการศึกษาของ Rungrueng, Intharueng, and Polsingchan (2020) ที่ศึกษาคุณภาพชีวิต

ของบัณฑิตพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดสุรินทร์ พบว่า คุณภาพชีวิตของบัณฑิตพยาบาลด้านร่างกายอยู่ในระดับดี ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากมีระยะเวลาในการพักผ่อนไม่เพียงพอ ทำให้มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตเป็นรายคู่จำแนกตามชั้นปี พบว่า ค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 สูงกว่านักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องจากนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 เคยชินกับวิถีชีวิตการเป็นนักศึกษาพยาบาลตำรวจมาแล้ว 4 ปี ทำให้มีการปรับตัวตามสถานการณ์ได้ดี สามารถแบ่งเวลาในการพักผ่อนได้มากขึ้น ทำให้คุณภาพชีวิตด้านร่างกายอยู่ในระดับมาก ในขณะที่นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 มีประสบการณ์การเป็นนักศึกษาพยาบาลตำรวจน้อยกว่าชั้นปีที่ 4 และมีความเครียด ความเหนื่อยล้า จากการเรียนทฤษฎีและปฏิบัติการพยาบาลที่เข้มข้น และทำหยา หรือเป็นสิ่งใหม่อยู่เสมอ ทำให้มีเวลาพักผ่อนน้อย ร่างกายจึงอ่อนล้าและทำให้ค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านร่างกายแตกต่างจากนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 อย่างเห็นได้ชัด สอดคล้องกับการศึกษาของ Lertsakornsiri, Narumitlert, and Promkanya (2020) ที่พบว่า คุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยเซนต์หลุยส์อยู่ในระดับดี ทั้งในด้านความสมบูรณ์ของร่างกาย จิตใจ การเผชิญความเครียดได้อย่างเหมาะสม การได้รับการตอบสนองให้กินดีอยู่ดี ถูกสุขลักษณะ อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ทำให้นักศึกษาพยาบาลสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ และร่างกายได้รับการพักผ่อนอย่างเพียงพอ

ส่วนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของนักศึกษาพยาบาลตำรวจอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ชั้นปี ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาพยาบาลทุกชั้นปีต้องเรียนรู้อยู่แต่ภายในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ และโรงพยาบาลตำรวจเป็นหลัก จะมีโอกาสได้ไป

เรียนรู้นอกสถานที่เฉพาะในชั้นปีที่ 1 และ 4 ทำให้สภาพจิตใจรู้สึกเหมือนถูกจำกัดพื้นที่ แม้จะรู้ว่าปลอดภัยก็ตาม สอดคล้องกับผลการศึกษาคคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของ Tongswang (2017) ที่ศึกษาในนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ พบว่า คุณภาพชีวิตด้านจิตใจของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างดี อย่างไรก็ตาม วิทยาลัยพยาบาลตำรวจก็ได้จัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษาคอยให้การช่วยเหลือนักศึกษาพยาบาลแต่ละชั้นปีอย่างใกล้ชิด โดยให้คำปรึกษาทั้งทางด้านการใช้ชีวิตและด้านวิชาการ อีกทั้งนักศึกษาพยาบาลตำรวจทั้ง 4 ชั้นปี ยังพักอยู่ในหอพักเดียวกัน ทำให้มีรุ่นพี่คอยช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ มีระบบพี่เถา-น้องเถา พี่เลี้ยง คอยส่งต่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงทำให้คุณภาพชีวิตด้านจิตใจอยู่ในระดับปานกลางเหมือนกันทั้ง 4 ชั้นปี และด้วยที่ยังมีค่าเฉลี่ยด้านนี้ไม่มาก อาจมีความเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในอาคารและที่พัก เพราะจากสอบถามนักศึกษาพยาบาลทั้ง 4 ชั้นปี เพิ่มเติมพบว่า หากในอนาคตสามารถจัดพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจ มีสถานที่สำหรับให้ออกกำลังกายมากขึ้น รวมทั้ง การจัดหอพักให้น้อยและทันสมัย น่าจะทำให้คุณภาพชีวิตด้านจิตใจของนักศึกษาพยาบาลทั้ง 4 ชั้นปี สูงขึ้นในอนาคต

ด้านสัมพันธภาพทางสังคม พบว่า นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 1 - 4 มีคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มีคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมโดยรวมมากที่สุด ด้วยมีความพึงพอใจที่ได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ และได้ทำกิจกรรมร่วมกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ Phuangsriken et al. (2020) ที่ศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด พบว่า คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมอยู่ในระดับดี โดยนักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่มีความสุขในการทำกิจกรรมและคบหาสมาคมกับ

ผู้อื่น ได้ร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ กับเพื่อนที่ร่วมชั้นเรียน หรือกับรุ่นพี่ รุ่นน้อง ทำให้สามารถพัฒนาการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้ จึงไม่พบปัญหาด้านสัมพันธภาพ อย่างไรก็ตาม ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 1 - 4 ปีการศึกษา 2563 พบว่า มีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะวิทยาลัยพยาบาลตำรวจมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่หลากหลาย ทำให้นักศึกษาพยาบาลได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน ทั้งเรื่องจิตอาสา การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการทำงานเป็นทีม ส่งผลให้คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมของนักศึกษาพยาบาลแต่ละชั้นปีอยู่ในระดับเดียวกัน

ด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ พบว่า นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ชั้นปีที่ 2, 3 และ 1 ตามลำดับ ทำให้คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจมีความแตกต่างกันตามชั้นปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ชั้นปี พบว่า นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจสูงกว่านักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 1 และ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจสูงกว่านักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแตกต่างกับการศึกษาของ Tongswang (2017) ที่ศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ พบว่า คะแนนเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจของนักศึกษาพยาบาลตำรวจอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับการศึกษาของ Lertsakornsiriet et al. (2020) ที่ศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษา

พยาบาล วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ พบว่า คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องจากนักศึกษาพยาบาลตำรวจรู้สึกถึงความมั่นคงปลอดภัยเมื่อพักอาศัยอยู่ในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ จึงมีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจในระดับปานกลาง - มาก

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า คุณภาพชีวิตโดยรวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ เป็นสิ่งที่วิทยาลัยพยาบาลตำรวจต้องให้ความสำคัญในทุกชั้นปี โดยเฉพาะคุณภาพชีวิตด้านร่างกายที่อยู่ในระดับปานกลาง และคุณภาพชีวิตที่ตามธรรมชาติควรเพิ่มขึ้นตามชั้นปีที่เพิ่มขึ้น แต่พบว่านักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 3 มีคุณภาพชีวิตโดยรวมน้อยกว่าชั้นปีที่ 1 และ 2 จึงควรออกแบบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับแต่ละชั้นปี รวมทั้ง มีกิจกรรมเสริมนอกหลักสูตรที่เสริมสร้างคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย จิตใจ สัมพันธภาพ และจัดสถานที่พักผ่อนออกกำลังกายให้เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลตำรวจเมื่อเรียนอยู่สามารถมีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่แข็งแรง สมบูรณ์ เมื่อสำเร็จการศึกษาจะเป็นบัณฑิตพยาบาลที่สง่างาม

เอกสารอ้างอิง

- Bhoosahas, P., & Panurat, S. (2016). Correlation among meditation, stress and emotional intelligence of police nursing students. *Journal of The Police Nurses*, 8(1), 145-152.
- Kingkaew, J., & Boonmark, N. (2018). Quality of life among nursing students in Chalermkanchana Si Sa Ket university. *Journal of Sakon Nakhon Hospital*, 21(3), 105-117.
- Lertsakornsiri, M., Narumitlert, J., & Promkanya, A. (2020). The quality of life of students in Saint Louis college. *Journal of Nursing and Education*, 13(4), 49-63.

- Mahatnirunkul, S., Tuntipivatanakul, W., Pumpisanchai, W. (1998). Comparison of the WHOQOL-100 and the WHOQOL- BREF (26 items). *Journal of Mental Health Thai*, 5, 4-15.
- Phuangriken, S., Treesorn, K., Kucharin, P., Suwaphabh, D., Charoensaen, J., & Posri, A. (2020). Quality of life among nursing students, Roi Et Rajabhat university. *Journal of Roi Et Rajabhat University*, 14(3), 208-219.
- Pintakham, K. (2008). The quality of life of Chiang Rai Rajabhat University Students, living in a private dormitory (Master thesis of science in environmental health sciences). Chiang Rai Rajabhat University, Chiang Rai.
- Rungruang, K., Intharuang, U., & Polsingchan, S. (2020). The quality of life of nursing graduates at Boromarajonani College of Nursing, Surin. *Journal of Health Science Boromarajonani College of Nursing Sunpasitthiprasong*, 4(1), 37-61.
- Sinpeng, D. (2010). *The development of learners to a learning society. teaching and learning management learner-centered social studies, religion and culture learning subject group*. Chulalongkorn University, Bangkok.
- Tongsawang, K. (2017). The quality of life of students at the faculty of nursing, Chaiyaphum Rajabhat university. *Sarakham Journal*, 8(2), 10-23.
- Wongratana, C. (2010). *Techniques for using statistics for research* (12th ed.). Bangkok: Thanbundit.